

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เมื่อกล่าวถึงความรัก หลายคนนิยามความหมายของความรักต่าง ๆ มากมายว่าความรักคือความเข้าใจ เอาใจใส่และเสียสละ ความรักเปรียบเหมือนการเรียนรู้ผ่านการให้และการรับ หรือความรักคือความปรารถนาคืออย่างไม่มีข้อแม้ และอีกหลายนิยามของความรักที่ไม่ได้กล่าวถึงไม่อาจใช้ป็นสิ่งยืนยันความยั่งยืนยาวนานของความสัมพันธ์ที่ถูกเรียกว่า ความรัก เช่นเดียวกันกับความไม่สมหวังไปกับทุกนิยามของความรักที่ได้สร้างขึ้น ความรักจึงเปรียบเสมือนความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ทุกคน ดังที่นักจิตวิทยาอย่าง Maslow (1908-1970) ได้กล่าวถึงความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ว่ามนุษย์ทุกคนต้องการความรักและความเป็นเจ้าของ (Love and Belonging Needs) ซึ่งความต้องการดังกล่าวเป็นความต้องการที่จะเป็นที่รักของบุคคลอื่น รวมทั้งมีความต้องการที่จะให้สังคมในระดับต่าง ๆ เช่น ครอบครัว สถาบันการศึกษา กลุ่มเพื่อน ที่ทำงาน ที่ตนเป็นสมาชิกอยู่ ยอมรับในฐานะที่ตนเป็นส่วนหนึ่งในสังคมเหล่านั้นด้วย มนุษย์จึงเป็นสิ่งมีชีวิตที่ชวนชววยในเรื่องความรัก ซึ่งแต่ละช่วงวัยของพัฒนาการชีวิตย่อมต้องการความรักเป็นส่วนในการหล่อเลี้ยงชีวิต ตั้งแต่ความรักจากพ่อแม่ คนในครอบครัว รวมทั้งความรักที่มีต่อเพศตรงข้าม

โดยเฉพาะความรักในช่วงวัยรุ่นที่พัฒนาในเรื่องของความรู้สึกจนกลายเป็นคู่รัก หรือแฟนงานศึกษาที่ดีแก่สังคมในเรื่องของวัยรุ่นที่อยู่ในวัยกำลังศึกษา หรือนักศึกษาพัฒนาความรักจนเข้ามาสู่การใช้ชีวิตคู่ด้วยกัน หรือการอยู่ก่อนแต่ง ซึ่งในการก้าวข้ามมาถึงขั้นนี้ นักศึกษาหลายคนกล่าวถึงสิ่งที่หลายคนในสังคมยังเห็นภาพไม่ชัดเจนนักกับเรื่องวัฏจักรของแฟนในสังคมนักศึกษา มหาวิทยาลัยที่มีวัฏจักร 4 ลำดับความสัมพันธ์ของการเป็นแฟนกัน โดยจะพัฒนาตั้งแต่ช่วงเริ่มต้นเข้ามหาวิทยาลัย ปีที่ 1 ช่วงนี้เป็นช่วงตามจีบ ดูแล เริ่มจับคู่ความสัมพันธ์ อย่างเข้าสู่ปีที่ 2 ช่วงแรกเริ่มของความสัมพันธ์ที่ตกลงเป็นแฟนกันถึงขั้นตัดสินใจใช้ชีวิตคู่รักกันนักศึกษาด้วยกัน ปีที่ 3 เป็นช่วงชีวิตราบรื่น ปีที่ 4 เลิกรากันไปอย่างน่าตกใจ นอกจากการดำเนินความสัมพันธ์ไปตามวัฏจักรดังกล่าวแล้ว ความสัมพันธ์สามารถสิ้นสุดลง ณ ช่วงเวลาไหนของวัฏจักรนั้นได้ แต่ประเด็นที่นักศึกษาอยู่ที่การจัดการเกี่ยวกับความรู้สึกของการผิดหวังในเรื่องของความรัก ที่นักศึกษาหลายคนเหล่านี้มีวิธีการแตกต่างในการแก้ปัญหาของตนเอง เพื่อหาทางออกเกี่ยวกับการผิดหวังในเรื่องของความรัก

ประเด็นของความผิดหวังในเรื่องของความรัก ถูกหยิบยกและกล่าวถึงในสังคม ซึ่งแม้ว่าจะเป็นมุมเล็ก ๆ ของคนที่ผิดหวังในเรื่องของความรัก แต่ก็เชื่อว่ามียุ่จำนวนมากไม่น้อยที่ผิดหวังในความรัก เกิดความคิดในการประชดชีวิตรัก จนกลายเป็นจุดเปลี่ยนทางชีวิตของตนเอง

เฉกเช่นเดียวกับงานวิจัยชิ้นนี้ที่หยิบยกกรณีของนักศึกษาสาวไซด์ไลน์ ที่มีกระบวนการเปลี่ยนผ่านชีวิตจากการผิดหวังในความรักก้าวเข้าสู่การเป็นสาวไซด์ไลน์ ซึ่งแต่เดิมนั้นคำว่าไซด์ไลน์จะถูกใช้เพื่อสื่อความหมายถึงอาชีพเสริมที่ทำนอกเหนือจากงานประจำ รวมถึงการทำงานหารายได้พิเศษของนักเรียน นักศึกษา แต่สำหรับปัจจุบันมีความหมายไปในทางการขายบริการทางเพศ เมื่อความหมายเดิมถูกเปลี่ยนแปลงการตีความหมายตามจิตสำนึกเมื่อได้ยินคำว่า สาวไซด์ไลน์ จึงมีความหมายถึง นักศึกษาที่หารายได้พิเศษด้วยการขายบริการทางเพศ

โดยที่มาของการศึกษาสาวไซด์ไลน์ที่ผิดหวังในความรัก แล้วนำสิ่งที่มนุษย์เรียกกันว่า เหตุผลในเชิงประชดชีวิตรักและความผิดหวังในอดีต มาเป็นเหตุผลส่วนตัวของชีวิตที่นำมารองรับการตัดสินใจก้าวข้ามสู่การเป็นสาวไซด์ไลน์ ซึ่งในปัจจุบันมุมมองทางสังคมเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงแนวคิดเรื่องการมีเพศสัมพันธ์ก่อนการแต่งงาน มีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในกลุ่มวัยรุ่น ดังคำบอกเล่าของนักศึกษาคนหนึ่ง

“วัยรุ่นเกือบทุกคนยังเด็กมหาวิทยาลัยแล้วเคยมีเพศสัมพันธ์ก่อนการแต่งงานแล้วทั้งนั้นหาได้ยากนะคะที่จะไม่เคยมีเพศสัมพันธ์ ถือว่าน้อยมากเมื่อเทียบกับสมัยก่อนรุ่นพ่อรุ่นแม่เราอย่างเรื่องของการอยู่ด้วยกันตอนเรียนยังเป็นเรื่องปกติที่คู่รักจะจับคู่ใช้ชีวิตอยู่หอด้วยกัน”

การอยู่ด้วยกันก่อนแต่งงานจึงเป็นเหมือนบททดสอบชีวิตของคู่รักนักศึกษา จากงานศึกษาของโสพิน หมูแก้ว (2545) ศึกษาเกี่ยวกับการอยู่ก่อนแต่ง เป็นงานศึกษาที่สะท้อนการให้ความหมายแก่ลักษณะการใช้ชีวิตอยู่ด้วยกันก่อนแต่งงานของนักศึกษาหญิงชาย ว่าการทดลองใช้ชีวิตอยู่ด้วยกันไม่ได้เป็นลักษณะของการอยู่ด้วยกันก่อนตัดสินใจแต่งงานเฉกเช่นสังคมอเมริกัน แต่สิ่งที่ได้รับจากการอยู่ร่วมกันคือ รางวัล ในแง่ของผู้ชายคือ การมีเซ็กส์ ความสะดวกสบายในชีวิตประจำวัน และการประหยัดค่าใช้จ่าย ส่วนรางวัลของผู้หญิงคือ ความรัก ความอบอุ่นทางใจ ความสุขที่ได้อยู่กับคนรัก การอยู่ก่อนแต่งจึงต้องแลกกับสิ่งที่สูญเสียไป คือ การเป็นอิสระในการใช้ชีวิต โสด ความรู้สึกผิดต่อพ่อแม่ การรับรู้ปฏิกิริยาทางลบจากสังคม และความเสียหายในความรักของผู้หญิง ที่อาจเป็นจุดเปลี่ยนทางชีวิตสู่การขายบริการทางเพศได้

ประเด็นของการจัดการกับความรู้สึกของนักศึกษาหญิงที่ผิดหวังกับความรัก มีทั้งการเริ่มต้นใหม่ที่ดี และการประชดชีวิตตนเองในหลายรูปแบบ แต่รูปแบบของความคิดที่ว่าเสียไปแล้วแต่ไม่ได้อะไรกลับมา สู้นอนกับใครสักคนที่ได้ผลตอบแทนเป็นตัวเงินดีกว่า หรือที่วัยรุ่น

หลายคนในปัจจุบันมักพูดถึง คือ ดีกว่าถูกฟันฟรี ซึ่งกรณีศึกษาครั้งนี้เป็นตัวแทนของแนวคิดที่
 ประชดประชันความสัมพันธ์ที่มีกับคูรักในการใช้ชีวิตคู่ที่ผิดหวังและหันหลังให้กับความศรัทธา
 ในความรักและการทุ่มเท สู้ผลตอบแทนที่ควรจะได้รับจากความสัมพันธ์ทางเพศในเชิงการต่อรอง
 ที่เกิดจากการขายบริการ เป็นที่แน่นอนในสังคมไทยว่า การขายบริการทางเพศ ถูกสังคมประณาม
 และเรียกขานผู้หญิงในขายบริการว่าเป็นกระหรี อีตัว หรือเรียกให้สุภาพว่าโสเภณี รวมทั้งชื่อเรียก
 ที่หลากหลายที่เกี่ยวข้องกับขายบริการทางเพศของผู้หญิง แสดงให้เห็นภาพตัวแทนของความชั่ว
 เรื่องสกปรก ไม่ดีในสายตาของคนในสังคม หรือแม้กระทั่งความคิดเห็นที่มีต่อการอยู่ด้วยกันก่อน
 แต่งงานก็ขัดแย้งกับบรรทัดฐานค่านิยมดั้งเดิมของสังคมไทย

นอกจากการตัดสินใจเข้าสู่การขายบริการทางเพศของนักศึกษาในมุมมองของตนแล้ว
 เมื่อเปรียบเทียบกับมุมมองอีกด้านของสังคมที่มีต่อคุณค่าความบริสุทธิ์ ค่านิยมเกี่ยวกับผู้หญิงใน
 สังคมไทย การรับรู้ของคนในสังคมในอดีตเกี่ยวกับผู้หญิงที่เข้าสู่การขายบริการทางเพศว่าเป็นกลุ่ม
 คนที่ด้อยโอกาสทางสังคม ขาดความรู้ และไม่ได้รับการศึกษาในระบบ แต่ ณ ทุกวันนี้กลุ่ม
 นักศึกษาจำนวนไม่น้อยในสังคมไทย ที่ผันตัวเองเข้าสู่การขายบริการทางเพศในลักษณะที่แอบแฝง
 โดยจะเห็น ได้จากการนำเสนอของสื่อ หลายครั้งที่ปรากฏเป็นข่าวและได้รับความสนใจจากสังคม
 ในประเด็นปัญหาเด็กและเยาวชนขายบริการทางเพศเพื่อแลกกับวัตถุสิ่งของ หรือแม้กระทั่งแลกกับ
 เงินตราเพื่อใช้เที่ยวกลางคืน การเปลี่ยนกลุ่มคนที่เข้ามาสู่การขายบริการทางเพศก็เช่นเดียวกันกับ
 ค่านิยมที่ฝังรากลึกเกี่ยวกับการรักนวลสงวนตัวของผู้หญิงที่ลดความรุนแรง และลดการต่อต้าน
 อย่างเปิดเผย โดยมีการเปลี่ยนแปลงไปตามยุคตามสมัย แต่นั่นก็ไม่ได้หมายความว่าขายบริการ
 ทางเพศจะเป็นที่เปิดเผยของคนที่ได้เข้าสู่เครือข่ายของการขายบริการทางเพศอย่างโจ่งแจ้ง

เช่นเดียวกันกับกรณีนักศึกษาชายตัว หรือสาวไซค์ไลน์ที่ก้าวข้ามค่านิยมทางสังคมในเรื่อง
 เพศของผู้หญิง โดยนำเหตุผล และกลไกทางจิตใจ มาชดเชยในเรื่องของความรู้สึกและคุณค่า
 ในตนเอง อีกทั้งยังสะท้อนมุมมองในเรื่องเพศในสังคมไทย ที่เพศกำลังเป็นสิ่งที่นำมาเสนอขายได้
 ตามกฎอุปสงค์และอุปทานในตลาดที่สอดคล้องกับค่านิยมที่ฝังรากลึกในเรื่องความบริสุทธิ์ ที่กลุ่ม
 ชายนักเที่ยวมีค่านิยมว่านักศึกษาสะอาดและบริสุทธิ์กว่าหญิงขายบริการ หรืออีกนัยของความเชื่อ
 ดังกล่าวของการได้ร่วมเพศกับเด็กสาวพรหมจารีจะช่วยเสริมพลัง ทำให้โชคดีทางธุรกิจ อายุยืน
 ยาว ความเชื่อนี้อยู่ในกลุ่มชาวจีน เช่นเดียวกับชาวอินเดียก็มีความเชื่อว่าจะช่วยในการรักษาโรคที่
 เกิดจากการมีเพศสัมพันธ์ และช่วยเพิ่มพลังทางเพศอีกด้วย จากความเชื่อดังกล่าวมีพื้นฐานร่วมกัน
 ที่ว่าเด็กสาวพรหมจารีมีร่างกายที่มีพลังเร้นลับมหัศจรรย์อยู่ และเชื่อว่าการร่วมเพศจะดึงเอาพลัง
 เหล่านั้นมาสู่ตนได้ สาวไซค์ไลน์ในคราบนักศึกษา จึงเป็นส่วนในความเชื่อของกลุ่มชายนักเที่ยว
 และถูกเสนอขาย มีแรงจูงใจที่ดีในสังคมไทย เกี่ยวกับเครื่องแบบนักศึกษานำมาซึ่งความบริสุทธิ์

และมีระดับมากกว่าการเที่ยวหญิงขายบริการตามช่อง อาบอบนวดทั่วไป ที่ผู้ให้บริการไม่เป็นนักศึกษา ดังนั้นกลุ่มของนักศึกษาโซเชียลเน็ตเวิร์กจึงเป็นที่ต้องการของนักเที่ยวที่มีค่านิยมดังกล่าว แต่ประเด็นของการศึกษางานวิจัยชิ้นนี้ต้องการนำเสนอและตีแผ่ เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาร่วมกันของคนในสังคมรวมทั้งเป็นแนวทางให้ผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับงานด้านการแนะแนวที่จะช่วยในการแนะแนวและปลูกฝังแนวคิดที่นำไปสู่การแก้ปัญหาและหาทางออกของชีวิต เกี่ยวกับการจัดการชีวิตและสังคม โดยเฉพาะปัญหาความผิดหวังในความรักของวัยรุ่นที่จะนำไปสู่จุดเปลี่ยนทางชีวิต

ด้วยเหตุนี้จึงเป็นที่น่าศึกษาว่าเหตุใดนักศึกษาผู้แบกรับความคาดหวังของสังคม ผู้ที่ได้รับการศึกษามาแล้วในระดับหนึ่ง มีความสามารถในการตัดสินใจทางความคิดว่าสิ่งใดถูกสิ่งใดผิด ขัดแย้งกับค่านิยมในสังคมได้ จึงหันมาขายบริการทางเพศ เพราะสาเหตุเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงของสังคม และกระแสของการบริโภคนิยมในสังคมอย่างที่กล่าวถึงกัน หรือมีประเด็นที่เกี่ยวข้องกับจิตวิทยา ที่ถูกนำมารองรับหรือการชดเชยความรู้สึกของนักศึกษาเกี่ยวกับเรื่องความผิดหวังในความรักจนกลายเป็นประเด็นที่ส่งผล และเข้ามามีบทบาทในการตัดสินใจเข้าสู่การขายบริการทางเพศเพื่อชดเชยความรู้สึกของสิ่งที่ตนสูญเสียไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาถึงการดำรงอยู่ของนักศึกษาหญิงที่ผิดหวังในความรัก แล้วนำมาสู่จุดเปลี่ยนทางชีวิตในการเลือกเข้าสู่การเป็นสาวโซเชียลเน็ตเวิร์ก รวมทั้งวิถีชีวิตในบริบทสังคมการค้าบริการทางเพศ และบริบทของสังคมมหาวิทยาลัย

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านกลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือ นักศึกษาหญิงที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับอุดมศึกษา แห่งหนึ่งในจังหวัดเชียงใหม่ อายุ 19- 22 ปี โดยเป็นนักศึกษาหญิงที่เคยผิดหวังในความรักแล้วตัดสินใจมาเป็นสาวโซเชียลเน็ตเวิร์ก จำนวน 3 คน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษานี้ ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตเนื้อหาที่จะศึกษาได้แก่ ข้อมูลเกี่ยวกับกลุ่มตัวอย่าง ประวัติส่วนตัวและครอบครัว วิธีในการดำเนินชีวิต ประสบการณ์เกี่ยวกับความรักและการผิดหวังในความรัก ขั้นตอนการเข้าสู่การขายบริการทางเพศ ทักษะติดต่อการเป็นสาวโซเชียลเน็ตเวิร์ก เครือข่ายทางสังคมและการปฏิสัมพันธ์กับลูกค้า

นิยามศัพท์เฉพาะ

ความผิดหวังในความรัก หมายถึง การเลิกราและไม่ได้อาศัยอยู่ร่วมกันของนักศึกษาหญิงที่ใช้ชีวิตคู่รักนักศึกษาในระหว่างการศึกษา กับคู่รักนักศึกษาชาย แล้วตัดสินใจเข้าสู่การเป็นนักศึกษาสาวไซด์ไลน์

จุดเปลี่ยนทางชีวิต หมายถึง การคิดและตัดสินใจเข้าสู่การเป็นสาวไซด์ไลน์ โดยต้องการรองรับและการชดเชยความรู้สึกผิดหวังและสิ่งที่สูญเสียบของนักศึกษาหญิงที่ผิดหวังในความรัก

สาวไซด์ไลน์ หมายถึง นักศึกษาหญิงที่ขายบริการทางเพศเป็นครั้งคราว โดยไม่ได้ทำเป็นลักษณะของงานประจำ

ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

1. ผลของการศึกษาทำให้เข้าใจถึงความต่างของบุคคล อันจะนำไปสู่ความคิดความเข้าใจในความหลากหลายของบุคคลในฐานะที่ได้รับผลกระทบจากเศรษฐกิจและสังคมในโลกปัจจุบัน ซึ่งจะนำไปสู่ความเข้าใจต่อสังคมถึงวิถีคิด การตัดสินใจเป็นสาวไซด์ไลน์ของนักศึกษาหญิงที่ผิดหวังในความรัก
2. ผลการวิจัยครั้งนี้ เป็นแนวทางให้ผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยตรงกับงานด้านการแนะแนวที่จะช่วยในการแนะแนวและปลูกฝังแนวคิดที่นำไปสู่การแก้ปัญหาและหาทางออกของชีวิต เกี่ยวกับการจัดการชีวิตและสังคม โดยเฉพาะปัญหาความผิดหวังในความรักของวัยรุ่นที่จะนำไปสู่จุดเปลี่ยนทางชีวิต